

Materiał nauczania –
„Historia i teraźniejszość” dla szkoły branżowej I stopnia (SOP Oświatowiec Toruń)

Nr tematu	Temat	Odwołania do podstawy programowej
I. PODSTAWY ŻYCIA SPOŁECZNEGO		
1	Człowiek istotą społeczną	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ model osobowości człowieka ▪ socjalizacja ▪ więzi i grupy społeczne ▪ role społeczne ▪ normy społeczne ▪ podziały i wykluczenie społeczne 	I.1
2	Szanse i zagrożenia dobra wspólnego	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ antyczne i chrześcijańskie rozumienie dobra wspólnego ▪ pojęcie dobra wspólnego w różnych doktrynach politycznych ▪ pojęcie dobra wspólnego w katolickiej nauce społecznej ▪ pojęcie społeczeństwa obywatelskiego ▪ totalitaryzm i autorytaryzm jako zagrożenie dla dobra wspólnego 	I.2
3	We wspólnocie rodzinnej i samorządowej	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ główne funkcje rodziny ▪ rodzina w tradycji europejskiej ▪ przejawy kryzysu rodziny ▪ rodzina w świetle polskiego prawa ▪ pojęcie wspólnoty samorządowej ▪ istota zasady pomocniczości 	I.3 I.4 VI.3 (przepisy Konstytucji RP dotyczące małżeństwa i rodziny)
4	Wspólnota państwowa i narodowa	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cechy państwa ▪ funkcje państwa ▪ państwa jednolite i złożone ▪ cechy narodu ▪ postawy związane z przynależnością do wspólnoty narodowej ▪ problemy współczesnego patriotyzmu Polaków 	I.3 I.5
5	Demokracja we współczesnych systemach ustrojowych	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ główne formy demokracji bezpośredniej ▪ monarchia a republika ▪ istota trójpodziału władzy ▪ zasady prawa wyborczego ▪ formy państwa demokratycznego ze względu na zależności między organami władzy wykonawczej i ustawodawczej 	I.6
6	Nasze prawa i wolności	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ źródła praw człowieka ▪ charakter oraz zakres praw i wolności człowieka ▪ podstawowe prawa i obowiązki obywateli RP ▪ katalog praw i wolności człowieka i obywatela w Konstytucji RP ▪ przykłady szczegółowego ujęcia praw i wolności 	I.7 VI.3 (prawa i obowiązki obywatela RP)

7	Ochrona naszych praw	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacja sądownictwa w Polsce ▪ ochrona praw w postępowaniu karnym i cywilnym ▪ ochrona praw w postępowaniu administracyjnym ▪ rola Trybunału Konstytucyjnego i Rzecznika Praw Obywatelskich w ochronie praw ▪ możliwość ochrony praw przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka 	I.8 VI.3 (niezawistość sędziów)
II. KSZTAŁTOWANIE POWOJENNEGO ŚWIATA		
8	Podstawy dwubiegunowego świata	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ polityczne konsekwencje drugiej wojny światowej ▪ społeczne i gospodarcze następstwa wojny ▪ kulturowe skutki wojny ▪ początki działalności ONZ ▪ problem niemiecki ▪ wyzwalamie się kolonii ▪ utworzenie państwa Izrael 	II.1
9	Początki zimnej wojny	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zapadanie żelaznej kurtyny ▪ podział Niemiec ▪ gospodarczy i polityczny podział Europy ▪ utworzenie ChRL ▪ wojna w Korei 	II.2 II.4
10	Powojenne wyzwania dla Polaków	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ polityka Stalina wobec walczącej Polski ▪ kraj i ludzie w nowych granicach ▪ zmiany sytuacji politycznej ▪ sytuacja gospodarcza ▪ walka i terror ▪ sfałszowane referendum i wybory 	II.5 II.6 II.7
11	Nasilenie sowietyzacji Polski	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utworzenie PZPR ▪ nasilenie terroru ▪ podstawy ustrojowe PRL ▪ prześladowanie Kościoła katolickiego ▪ kultura w cieniu ideologii 	II.6 II.7 II.8
12	Nowe przejawy zimnej wojny	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ polityka sowiecka po śmierci Stalina ▪ kryzys kubański ▪ ambicje komunistycznych Chin ▪ wojna w Wietnamie ▪ dyktatura Czerwonych Khmerów ▪ nierozwiązany konflikt na Bliskim Wschodzie ▪ interwencja sowiecka w Afganistanie 	II.4 III.3 IV.1

13	Przemiany w świecie zachodnim	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ na drodze do jedności europejskiej ▪ rozwój integracji europejskiej ▪ następstwa rewolucji naukowo-technicznej ▪ przejawy kultury masowej ▪ bunt młodzieży ▪ ideowe następstwa buntu 	II.3 III.2
14	Łagodzenie sowietyzacji Polski	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ trudny początek „odwilży” ▪ Poznański Czerwiec 1956 roku ▪ oczekiwanie na zmiany ▪ październikowy przełom ▪ kierunki zmian w gospodarce i kulturze ▪ nowe konflikty władz PRL z Kościołem katolickim 	III.1 III.4
15	Kryzysowe przesilenie w PRL	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cienie „małej stabilizacji” ▪ protesty w marcu 1968 roku ▪ stłumienie Praskiej Wiosny ▪ protesty w grudniu 1970 roku ▪ budowa „drugiej Polski” 	III.5 III.6 IV.2
III. CZAS WAŻNYCH ZMIAN		
16	Papież Jan Paweł II. Droga do „Solidarności”	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ protesty i opozycja ▪ załamanie gospodarcze ▪ pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny ▪ przełomowy pontyfikat ▪ od strajków do porozumień społecznych ▪ czas „Solidarności” ▪ nasilanie konfrontacji 	IV.3 IV.4 V.1
17	Przebieg i skutki stanu wojennego	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ początek wojny z narodem ▪ pod wojskową dyktaturą ▪ droga do „normalizacji” ▪ wyzwania po stanie wojennym ▪ sowieckie zmiany szansą dla Polaków ▪ utworzenie Komitetu Obywatelskiego 	IV.2 V.3 V.4
18	Przełomowy 1989 rok	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kontrakt Okrągłego Stołu ▪ wybory do Sejmu i Senatu ▪ wybór gen. Jaruzelskiego na prezydenta PRL ▪ powołanie rządu Tadeusza Mazowieckiego ▪ kierunki dalszych zmian ▪ przyczyny i przebieg Jesieni Narodów 	V.5 V.6

19	Ocena rządów komunistycznych w Polsce	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ problem niesuverenności ▪ sprawowanie władzy ▪ zmiany gospodarcze ▪ nowe społeczeństwo ▪ sytuacja kultury 	V.7
20	Pierwsze lata polskiej transformacji	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pierwsze powszechne wybory prezydenckie (Lech Wałęsa Prezydentem RP) ▪ pierwsze wolne wybory parlamentarne ▪ rząd Jana Olszewskiego i problem lustracji ▪ założenia tzw. planu Balcerowicza ▪ skutki transformacji ekonomicznej ▪ zmiany na scenie politycznej ▪ nowe wybory parlamentarne w 1993 roku ▪ Aleksander Kwaśniewski nowym Prezydentem RP 	V.8 V.10
21	Ustrój państwa według Konstytucji RP	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rola i treść preambuły ▪ organizacja i funkcje Sejmu oraz Senatu ▪ proces legislacyjny ▪ kompetencje Prezydenta RP ▪ zasady powoływania i kompetencje Rady Ministrów ▪ organizacja władzy sądowniczej 	VI.3
IV. CORAZ BLIŻEJ WSPÓŁCZESNOŚCI		
22	Polska na przełomie XX i XXI wieku	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wybory parlamentarne w 1997 roku ▪ reformowanie państwa ▪ problemy gospodarcze i społeczne ▪ druga kadencja Prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego ▪ wybory parlamentarne w 2001 roku ▪ podwójna wygrana PiS w wyborach w 2005 roku (Lech Kaczyński Prezydentem RP) 	VI.2
23	Samorząd terytorialny w Polsce	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacja samorządu terytorialnego ▪ źródła finansowania zadań samorządu terytorialnego ▪ obszary zadań różnych szczebli samorządu terytorialnego ▪ referendum lokalne jako forma demokracji bezpośredniej 	VII.3
24	Polska w nowym ładzie międzynarodowym	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zjednoczenie Niemiec ▪ rozpad ZSRS ▪ inne zmiany na mapie Europy ▪ rozszerzanie NATO, zwiększenie bezpieczeństwa Polski ▪ utworzenie Unii Europejskiej ▪ Polska w Unii Europejskiej ▪ agresywna polityka Rosji ▪ Polska na wschodniej flance NATO 	VI.1 VI.4

25	W cieniu katastrofy smoleńskiej	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przyspieszone wybory parlamentarne w 2007 roku ▪ spory na szczytach władzy ▪ wyzwania ekonomiczne (problem dostaw gazu) ▪ katastrofa smoleńska ▪ reakcje na katastrofę ▪ badanie przyczyn katastrofy 	VII.1 VII.2
26	Po katastrofie smoleńskiej	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wybory prezydenckie (zwycięstwo Bronisława Komorowskiego) ▪ wybory parlamentarne w 2011 roku ▪ podziały polityczne w kraju ▪ podwójna wygrana PiS w wyborach w 2015 roku (Andrzej Duda Prezydentem RP) 	VII.1 VII.2
27	Być obywatelem, być Polakiem	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ droga do społeczeństwa obywatelskiego ▪ formy aktywności społecznej ▪ mniejszości narodowe i etniczne w Polsce ▪ główne skupiska Polaków na świecie 	V.9 VII.5
28	Wyzwania integracyjne i informatyczne	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kierunki zmian prawnych w UE w latach 2004-2007 ▪ znaczenie brexitu ▪ polityka klimatyczna UE ▪ przesłanki rewolucji informatycznej ▪ społeczne następstwa upowszechnienia technik cyfrowych ▪ gospodarcze i kulturowe skutki upowszechnienia technik cyfrowych 	VII.4 VII.6